

KiVa kiusamisvastane programm

- **Loomisaasta:** 2006–2009 (Soome); 2013 (Eesti I–II kooliastmele); 2018 (Eesti III kooliastmele)
- **Sihtgrupp:** noorem kooliiga (6–10 a), varane murdeiga (11–15 a)
- **Elluviimise keskkond:** haridusasutus
- **Elluviijad:** kool, juhiste ja tööriistade toel
- **Ennetustegevus sisaldab:** täiendusõpet ja juhendmaterjale, info- ja õppematerjale õpilastele, lapsevanematele ning kooli töötajatele, veebituge, seiret
- **Ennetustasand:** näidustatud ennetus, universaalne ennetus

- **Märksõnad:** riskikäitumise ennetus, sotsiaalse emotsionaalse pädevuse arendamine, väärkohtlemise ja vägivalda ennetus (sh kiusamine), vaimse tervise probleemide ennetus
- **Eesmärk:** kiusamise ennetamine, kiusamisest põhjustatud kahjude minimeerimine ja kiusujuhtumite lahendamine
- **Läbis Ennetuse teadusnõukogu hindamise:**
2022

- ● [Esmased tulemusnäitajad](#)
- ● [Teisesed tulemusnäitajad](#)
- ● [Info teistes andmebaasides](#)

Soovitud esmane mõju on kiusamise ohvriks ja kiusajaks olemise ärahoidmine ja vähenemine. **Esmaste tulemusnäitajate*** hindamisel toetutakse enese või teiste raporteeritud hinnangutele 9–24 kuud pärast tegevuse algust.

- ● Kaheksa uuringut üheksast, sh Eestis tehtud [uuring](#) näitas, et koolides, kus KiVa programmi ei rakendatud, oli kiusamise ohvreid statistiliselt oluliselt rohkem kui KiVa koolides. Programmi mõju ei näidanud üks uuring.
- ● Kuus uuringut näitas statistiliselt olulist **eneseraporteeritud kiusamise vähenemist** KiVa koolides, võrreldes mitterakendavate koolidega.
- ● Mitu uuringut näitas **vastukäivaid tulemusi**, kus esimeses kahes kooliastmes oli ennetustegevusel mõju, aga kolmandas kooliastmes seda ei leitud või leiti vaid ühe tulemusnäitaja puhul.

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja.

Soovitud teisene mõju on vaimse tervise probleemide ärahoidmine ja vähenemine ning sotsiaal-emotsionaalse pädevuse suurenemine. **Teiseste tulemusnäitajate*** osas on mõju tõendatus nõrgem.

- ● **Depressiooni** osas ei leitud statistilist olulist erinevust KiVa programmi rakendavate ja mitterakendavate koolide vahel.
- ● **Ärevuse ja kooli heaolu** osas on leitud statistiliselt oluline positiivne mõju.
- ● **Kiusamise ohvri suhtes empaatia tundmises** on tulemused olnud uuringutes erisugused.

*Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.

- ● [Blueprints](#): "Promising" (1/3)
- ● [Xchange](#): "Likely to be beneficial" (5/6)
- ● [Kasvun tuki](#): "Strong documented effect" (5/5)

**Iga andmebaas kasutab erisugust hindamissüsteemi ja tasemeid.

Ettepanekud uurimiseks: hinnata tegevuse tulemuslikkust **juhuslikustatud kontrolluuringuga Eestis**, sest varasema uuringu metoodikas esines puudusi. Muu maailma tõendusmaterjal ei taga tõendatuse head taset Eestis. **Kaaluda Eestis KiVa kulutõhususe** hindamist.

Ettepanekud kasutamiseks: **Ennetuse teadusnõukogu soovitab Eestis ennetustegevust kasutada**, sest tagatud on ennetustegevuse kavakohane elluviimine ja regulaarne seire ning mõju on uuringutes hästi tõendatud.
